

İÇİNDEKİLER

01

8-13 KARAR İNCELEMESİ/Prof. Dr. Tankut Centel
İş Kanunu Ve Minibüs Çalışanı

02

14-21 YARGITAY KARARLARI
Derleme/ Av. Ayşe Öykü Arslan
Av. Eylül Bayrak

03

22-25 REKABET HUKUKU/ACTECON
Rekabet Hukukunda Öne Çıkan Güncel Gelişmeler
Hazırlayanlar/ **Muhammed Safa Uygur** (Counsel)
Beyza Timur (Kıdemli Danışman)
Ali Katoğlu (Danışman)
Yaren Boyalı (Danışman)

04

26-35 YAPI SEÇKİSİ DİZİSİ
Bu metin ilk olarak ÇEİS'in katkılarıyla şurada yayınlandı: *Opus Caementicium: "Körlere Seslenmek: Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası Konser Salonu"*, *Arredamento Mimarlık*, Mart-Nisan 2024/363.
YAPI TASARIM YARIŞMASI 2023
Bu metin ilk olarak ÇEİS'in katkılarıyla şurada yayınlandı: *"ÇARK: Taksim Meydanı'nda Yenilikçi ve Sürdürülebilir Bir Kamusal Tasarım Önerisi"*, *Betonart*, 2024/80, s. 70-73.

05

36-58 ÇEİS'TEN

06

**59-65 ÜYELERİMİZDEN VE
DİĞER HABERLER**

07

66-73 İSTATİSTİK

08

78-95 MAKALE/Doç. Dr. Nazlı Töre
Uluslararası Alanda Yapay Zekâ İle Rekabet Hukuku İlişkisi

REKABET HUKUKU

Rekabet Hukukunda Öne Çıkan Güncel Gelişmeler

03

Geçtiğimiz aylarda öne çıkan rekabet hukuku gündemleri arasında, Rekabet Kurumu'nun ("Kurum") Mart ayında yayımladığı Akaryakıt Sektör İncelemesi Raporu ve Rekabet Kurulu'nun ("Kurul") telekomünikasyon ve bilişim teknolojileri sektörlerinde faaliyet gösteren bazı teşebbüslerin işgücü piyasalarında centilmenlik anlaşmaları yapmak suretiyle rekabet hukukunu ihlal ettiğine yönelik kararı yer aldı. Söz konusu gelişmeleri bu yazımızda derledik.

Akaryakıt Sektör İncelemesi Raporu Yayımlandı

Kurum'un 18 Mart 2024 tarihinde yayımladığı ve akaryakıt sektörüne dair detaylı analizler içeren Akaryakıt Sektör İncelemesi Raporu ("Rapor") sektördeki rekabet sorunlarını ve Kurum'un çözüm önerilerini ele almaktadır. Rapor, Kurumun 2008 yılında yayımladığı Akaryakıt Sektör Raporu'ndan bu yana piyasa yapısı açısından köklü bir değişiklik olmadığı tespitine yer vermekte ve belirli noktalarda bu rapora atıfta bulunmaktadır.

Raporda öncelikle akaryakıt dağıtım pazarında faaliyet gösteren 47 dağıtıcı teşebbüs olmasına rağmen beş teşebbüsün pazarın yaklaşık %90'ını elinde bulundurduğu yönündeki 2008 Akaryakıt Sektör Raporu'nda yer alan tespite atıfta bulunulmakta; ayrıca Kurul'un (i) pazarın yoğunlaşmış ve durağan bir pazar olduğu, (ii) nispeten yüksek pazar payına sahip teşebbüslerin uzun süredir pazarda yer almaları nedeniyle aralarında tekrarlanan etkileşim bulunduğu ve (iii) pazarın şeffaflaşmış bir yapı arz ettiği ve sektörün oligopol piyasaların temel özelliklerini taşıdığı yönündeki tespitlerinin yer aldığı kararlarına da yer verilmektedir. Bu bağlamda Raporda, önceki raporun yayımlandığı tarihten bu yana en yüksek pazar payına sahip olan beş teşebbüsün toplam pazar payında bir azalma görülmesine rağmen, pazardaki yoğunlaşma düzeylerinde önemli bir farklılık olmadığı ifade edilmiştir. İlave olarak dağıtım pazarında çok sayıda küçük ölçekli oyuncunun da bulunduğu ifade edilen raporda, söz konusu teşebbüslerin görece büyük teşebbüsler üzerinde rekabet baskısı oluşturmadığı, bahse konu oyuncuların genellikle piyasada uzun süre kalamadığı veya birleşerek büyüklüklerini artıramadıkları tespitlerine yer verilmektedir.

Raporda ayrıca pazarda tüketicilerin marka sadakatinin bulunduğu belirtilmekte ve bu hususun pazara girişin önündeki ana engellerden biri olduğu tespitine yer verilmektedir. Rapor, gerçekleştirilen tüketici anketi sonuçlarına dayalı olarak tüketicilerin alım tercihlerini etkileyen ilk üç nedenin; "yakıtın kalitesi", "yakıtın aracın performansını artır-

ACTECON

Hazırlayanlar: Muhammed Safa Uygur, Counsel
Beyza Timur, Kıdemli Danışman
Ali Katoğlu, Danışman
Yaren Boyalı, Danışman

ması” ve “daha az yakıtla daha uzun süre seyahat etmek” olduğunu belirtmiştir. Raporla ürünün homojen yapısı nedeniyle söz konusu nedenlerin gerçeği yansıtmadığı tespitine yer verilmiştir. Raporla tüketicilerin marka sadakati ve kalite algısı nedeniyle düşük fiyatın belirleyici etkisinin ve fiyat duyarlılığının yok denecek kadar az olduğu belirtilmiştir. Bu bağlamda Kurum tarafından, tüketicilerin ürünlerin homojenliğinin tam olarak farkında olmadığı ve bu nedenle EPDK'nın tüketicileri bu konuda daha fazla bilinçlendirmesi gerektiği tespitlerine yer verilmektedir.

Raporla rafineri sektöründeki rekabet ve piyasa yapısı üzerine yapılan analizde, dizel tüketiminin yaklaşık %50'sinin ithalata karşılandığı, üretilen benzinin ise yaklaşık %40'ünün ihraç edildiği belirtilmiştir. Öte yandan STAR Rafineri'nin piyasaya girişinin tedarik kanallarında çeşitlilik ve rekabet açısından sınırlı etki yarattığı ifade edilmiştir. Sonuç olarak Rapor'da rafineri ve dağıtım pazarındaki rekabetin güçlendirilmesi için düzenleyici çerçevelerin gözden geçirilmesi gerektiği vurgulanmıştır.

Sektör Raporu, temelde, ortaya konulan rekabet problemleriyle ilgili olarak aşağıdaki çözüm önerilerini sunmaktadır:

- Dağıtım firmalarının bayilerine bildirdikleri tavan/tavsiye niteliğinde pompa satış fiyatlarının yayımlanması yönündeki uygulamanın hem dağıtım hem perakende seviyede fiyat rekabeti bakımından koordinasyon doğurucu etkiye sahip olduğu, bu bağlamda güncel tavan/tavsiye fiyatların EPDK tarafından yayımlanmaması gerektiği, anılan güncel fiyatların dağıtıcıların internet sitesinde yayımlanmamasına yönelik olarak ise EPDK tarafından ikincil düzenlemeye ihtiyaç duyulduğu ifade edilmiştir.
- Kaçakçılıkla mücadeleyle ilişkin hususlar saklı kalmak üzere, rekabeti artıracak bir yapı oluşturulabilmesi için yalnızca münhasırlık şartına bağlı, tek tip bayilik yapılanmasını mümkün kılan düzenlemenin değiştirilmesinde, bu koşulların ihtiyari hale getirilerek “beyaz bayraklı” olarak tabir edilen bağımsız bayiliklerin piyasaya girişi önündeki engellerin kaldırılmasında ve bunların arz kaynaklarına ulaşabilmelerini teminen mevzuatın anılan istasyonların istedikleri dağıtım şirketlerinden ve rafinerilerden alım yapabilmesine olanak tanıyacak şekilde değiştirilmesinde ve istasyonlar arasındaki mesafe zorunluluğunun kaldırılmasında fayda olacağı belirtilmiştir.

- Tüketicilerin satın alma kararlarında fiyatları odak noktası haline getirmek ve piyasada fiyat rekabetini kolaylaştırmak için EPDK'nın, piyasaya sunulan akaryakıt ürünlerinin tamamının Avrupa Birliği standartlarına ve EPDK tarafından öngörülen teknik özelliklere uygun olduğu konusunda tüketicileri daha fazla bilinçlendirmesi gerektiği ifade edilmiştir.
- EPDK'nın çevrimiçi duyurularının tüketiciler üzerinde daha fazla etki yaratacak şekilde yeniden yapılandırılması, tüketicilere kullanım kolaylığı sağlanması ve tüketicilerin bilgiye erişimini kolaylaştıracak araçların geliştirilmesi gerektiği belirtilmiştir.

Telekomünikasyon ve Bilgi Teknolojileri Sektörlerinde Faaliyet Gösteren Teşebbüslere İşgücü Piyasasındaki İhlaller Sebebiyle İdari Para Cezası Uygulandı

Teşebbüsler arasında mal ve hizmet piyasalarında etkin rekabetin ayrılmaz bir parçası olan iş gücü piyasası rekabeti son dönemde Türkiye'de ve Dünyada rekabet otoritelerinin en önemli gündem maddeleri arasında yerini almıştır. Kurul'un dizi yapımcılarının oyuncu transferi yapmama ve sabit ücret uygulanması hususlarında aralarında anlaşmış oldukları iddiasının ele alındığı 28.07.2005 tarihli Dizi Yapımcıları Kararı'nda¹ ilk defa değerlendirme konusu yapılan iş gücü piyasası ihlallerine yönelik bu odak, Kurulun son dönem incelemeleri kapsamında derinleşmiş; Kurulun 2022 yılında Özel Hastaneler² ve 2023 yılının Temmuz ayında aldığı İşgücü Piyasası Kararlarında³ teşebbüslere iş gücü piyasası ihlalleri sebebiyle uyguladığı idari para cezaları kapsamında önemini bir kat daha artırmıştır.

Bu bağlamda Kurulun Mart ayında internet sitesinde yayımladığı duyuruya göre telekomünikasyon ve bilişim teknolojileri alanlarında faaliyet gösteren bazı teşebbüslerin işgücü piyasalarında çalışan transferini engellemek amacıyla centilmenlik anlaşmaları yaparak Rekabet Kanunu'nu ihlal ettikleri iddiasıyla yürütülen soruşturma tamamlandı. Soruşturma sonucunda, işgücü piyasasındaki ihlaller nedeniyle sekiz şirkete idari para cezası uygulandı. Teşebbüslere uygulanan cezalar 725 bin Türk Lirası'ndan 11,4 milyon Türk Lirası'na kadar değişiklik gösterirken, toplam ceza miktarı 91,6 milyon Türk Lirası olarak belirlendi. Soruşturma sonucunda on iki firmanın ise ihlalde bulunmadığına karar verilerek bu firmalara ceza uygulanmadı. Bu karar sadece işgücü piyasasındaki ihlaller için uygulanan ilk idari para cezası niteliğini taşıyan İşgücü Piyasası Kararı'nın ardından Kurumun işgücü piyasalarına olan odağının devam ettiğini gösteriyor. Hatırlanacağı üzere Kurum, 2023 yılının Kasım ayında, özellikle ilaç sektöründe faaliyet gösteren firmalara yönelik yeni bir soruşturma başlatıldığını duyurmuştu.

¹ Kurulun 28.07.2005 tarihli ve 05-49/710-195 sayılı Kararı.

² Kurulun 24.02.2022 tarihli ve 22-10/152-62 sayılı Kararı.

³ Kurulun 26.07.2023 tarihli ve 23-34/649-218 sayılı Kararı.